

جریدہ علیہ

مشيخت جليلہ اسلاميہ نك جريدہ رسميه سيدر

۱۵ شعبان المعظم سنہ ۱۳۳۸

عدد ۵۹

اون بش کونده بر نشر اولنور

شنبی سنہ

دارالحکمة الاسلاميه اعضاسندن فرید بك افنديك

آيا صوفيه ده کی موعظه لری خلاصه سی

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم . بسم الله الرحمن الرحيم . (والهكم اله واحد لا اله الا هو الرحمن الرحيم) صدق الله العظيم .

کچن درس مزده اسلامه قارشى اعتراض ايدنلر حقنده بعض سوزلر سويله مشدم . اوبحث ناتماملادی . بوهفته ان شاء الله اونی اكمال ايدم جگیز . اسلامه عين سخط ايله باقازلر حقنده بعض سوزلر منازار . اونلری سويله جگیز . درس لر منى عینى بحثده تىمادی ايتديرمه من بلکه حاضر وندن بعضلرینك جاتی صیقار . فقط مسئله نك اهمیتی درکاردر . نه اولدقلری بلیرسز بعض کیمسه لرك دینه قارشى اولان تجاوزلری لایتنقطع دوام ایدوب کیدیور . درلو درلو وسائط ايله شعائر دینیہ ییقمه چالیشمقدن باش قالدیردقلری یوق . بونلره قارشى مسلمانلرك وسائط حکمیه ايله یعنی عقلی ، علمی مدافعات ايله مقابله قیام ایتلمی غرضدر . اوت ، هر کس دینك دوندیکی ، قدرتنك یتدیکی مرتبه ده حق و حقیقی مدافعه ايله مکلفدر . بنابرین آیلرجه دکل ، ییلرجه بومسئله لر حقنده سوز سويلنسه ینه آزدور . بوتون اسلام علماسی ، بوتون اسلام متفکرلری متحداً حرکت ایتلی . بوضلاک اوکنه کچمیلدر . هر ملت آره سندده بوقیل وجدانسزلر توره مک ایستر . فقط اوملتك علماسی ، عقلاسی علم و فقه ، عقل و حکمتله بونلری الزام ایتلیدر . نشر مفسدت ایتلمینه میدان ویرمه میلدر . منکر کچین جاهلله قارشى مبارزه میداننه آتله جق کیمسه لر یوق دکلدور . بزه قارشى توجیه ایتک ایسته دکلری سلاخلرله مجهز متفکرلر من و اردر . منکرلر فلسفه لرینی ، علملرینی اورته یه قویسونلر . کندیلرینك نه قدر یا کلش یوله کیتدکلرینی هر کس کورسون . بز بومقصدله بو کرسی یه چیققد . کیمسه یه هنر منى صائق هوسنده دکلز . مقصد من فی سبیل الله مدافعه در . اونک ایچون بی معذور کوروکیز . بونلرك مسخره قلارینی ایجه تشریح ایتمه مه مساعده ایدیکیز . زیرا بو جاهللك دعوالری بویوکدر . تجاوزلری پک کستاخانه در . قرآن جلیل الشانه قدر زباندرازلق ایتمکدن حیا ایتمورلر . قرآنك انسجامی حقنده بر طاقیم اعتراضات واهیه سر دایدیورلر . بعضیلری ده ایلری

کیدیور . قېلېرنده مضمراولان مایه کفر والحادی هر وسیله دن بالاستفاده اورته به دوککدن اجتناب ایله میور .

نه حال ایسه تمیل آتی ایله مقصده مشروع ایده لم :

اوت افندم ، آقشام سفرده کوزل کوزل یمک ییوردق . سنی شن وشاطر کوریوردم . کیجه یاریسی راحتسزلاندک . نه اولدی ؟

— درجه حرارت آردی . ۳۹.۵ — ۴۰ .

وجود دوشمش ، اسکی نشوه کیتمش . معده بوزولش . وجودک آهنگ انتظامه خلل گلش . خسته لق . امان افندم غیرت ایت !
— امان اولیورم . یورغانی اورتیکیز .
— نه اولدک ؟

— مناج مادی به خلل طاری اولدی . اکسه مده کوچک بر چیان چیقدی . بی اولدیریور . آجیسنه طایانیلماز . نه یاپیله جقسه هان یاتمالی . یاردیرملی .
ها ، آکلاشیلدی . کوچوک بردمل یعنی چیان . شق صلیبی ایستر . فقط نه اولدی ؟
نهر بوولوله ؟ نهر بوشکایت ؟ شوقدرجق برشی ناصل وجودی بوقدر صارصدی ؟
چیانک جمنی اقسام باقیه وجود ایله مقایسه ایتسه ک وجودک بیکده بری قدر بیله دکل .
وجودک اقسام باقیه سی صاپ صاعلام . بونلرک عافیی ، چیانک تأثیرندن مصون اولان اعضای باقیه نک سلامتی شواضطرابی تخفیفه کافی دکل ؟

— خاییر ، کافی دکل . بوتون حیاتم اورایه طوبیلاندی .

— بکی قوزم ، ناصل اولور ؟ کتله مادیه نک هر طرفی سالم . نهدن بوقدر مشتکیسک ؟
دیمک اولیورکه شرک حکمی خیرک حکمنه غالب . بو قضیه بدیهات اولیه دن . مثلاً شوقدر مترومکعبی صوبی حاوی بر خزینه نک ایچنه بر فارملشی دوشسه خزینه نک طهارتی زائل اولور .
دیمک اولیورکه بر رده شرک ظهوری خیرک تأثیرینی عادتاً ازاله ایدیور .

ایشته بنیه ایمان ده بویه در ، سنک بنیه ایمانکده قوجه بر شیرنجه چقمش . آرتق سن اسلامک فیوضی ، نشوه سنی نرم دن طویه جقسک ؟ بوتون موجودیتک اوشیرنجه نک اضطراباتی ایچنده ایکله یور .

ایشته آفاقدن بر مثال ! نه قدر فوائد ایمانیه دن بحث اولونسه اونی تقدیر ایدمه زمرسک . چونکه بنیه ایمانگده قوجه بر شیرنجه وار . اونی شق ایتدیروب تمیزله تنجه یه قدر خسته سک . دین حقتده سوله بن سوزلرک مزایاسنی تقدیر ایدمه زمرسک ، بر لذت دو یا زمرسک ! چونکه ایمانگه عارض اولان او شیرنجه نك مقتضاسی بودر . طیب طیب صیچرارسک . حال بوکه بر طیب حاذق آگسه کده کی چیبانی ناصیل تدای ایتدیه قبلنده کی او پیس قرحه نی ده ازاله نك چاره سنه باقلی . اوندن صوکره عاقبتک نه دیمک اولدیغی آکلاررسک . شیمدی سن خسته لغکی معترف اول عزیزم . نفسگه رجوع ایت ، دردیکه دوا آرا . ایشته بو قدر . — بن خسته دکلم .

آه بو خسته لاق مادی دکلدرکه چیبان کی کوزینه صوقیم . طیب حاذق روحانی اونی کوریور . لکن کوسترمیور . ایشته اصل مشکل جهت بو . فقط چوق کچمز بر کون سن ده کوریورسک !

نه ایسه ، کله لم کچن هفته کی درسزک اتمامه . انسان بر شیئه عین سخط ایله باقارسه اوشیک کافه محاسنی نظر نده قیایحه منقلب اولور . مثلا جناب حقک اشرف مخلوقات اولمق اوزره یاراتدینی انسان (ولقد کرمانا بنی آدم ...) آیت کریمه سیله قدری اعلا ایدلمش اولان مخلوق مکرم . جناب حق : « بن سزی احسن صورتده یاراندیم . علم ازلیمده سزه خاص اولان مزایای علویه نی جامع بووجود اجملی تکریمات سبحانیه مه مظهر ایلدم . » بویوریور . سزده کندی وجدانکزده تجربه ایتشسکزدردر . حسننده منفرد بر وجود تصور ایدیکز . ذوق بدیعیدن ، حس رقیق روحیدن وایه مند اولان بر آدم اونک حسننه قارشى بیکنانه قاله ماز . تماشا ایتدیکه قدرت الهیه نك تجلیاتی قارشوسنده مست مدهوش اولور . تماشا ایده ایده نهایت ، اونک عاشقی اولور . اوقابلیت وجدان آمیده فطری ، جلی بر شیدر . بوتون بدایع ممکنه او آمده مجتمع . بریک زواللی ده اوکا عاشق . ایش بودرجه یه کلنجه فراقه بر آن تحمل ایدمه زمر . بر آن جدا دوشه یاشعورینه خلل کلیر ، یاحیانه خاتمه چکر . او علاقه انسانی افنای وجوده قدر کوتوریور . شیمدی حسنک تجلیاتیه مدهوش اولان بر آدم اوبدیعه فطرته عین سخط ایله باقوب انی ذهنتده مادی برتحلیله تابع طوتسه اونک هر جزئی شو صورتله تدقیق ، محاسنی بو وجهله تعیننه فالقیشسه عجیا

نه کوریر؟ هیئت مجموعه وجودك آهنگندن متحصل اولوب كندیسنه حسن نامی ویریلن لطیفه ربانیه دن اتر قالیرمی؟ نه کزر! آهنگ وجودك محصله سی دیمك اولان حسنك یرنده یلدر اسدیکنی کوریر. اوت انسان نه در؟ بیلدیکن چاتال چکیچك برازدها تسویه کورمش شکل دیکری: اوموزلرینك آراسنه تکفورطاعی قارپوزی کبی مدور بر جسم اوتوردولمش! بو جسمك اوزرنده ایکی دانه پارلاق پنجره کبی برر دلیك. اوندن براز آشاغی بورون دینیلن بر قطعه بارزه لحمیه. اونك اوجنده ایکی دلیك که دائما مستکرمه بر مایع افراز ایدیور. اونك آلتنده بر اوچنجی دلیك داها! ایچنه کوچك کوچك کیمک پارچه لری دیزلش. ایکی طرفده اصمه قاباغی کبی ایکی عضو استطالی. داها آشاغیده طبقی چاتال چکیچ کبی ایکی عضو داها! او ایکی عضو متهاسنده آباق دینیلن ایکی عضو غیرتام. پارمقلره مجهز! فقط بو پارمقلر پك اوقدر ایشه یارامیور. بلکه مایمونککی داها مکمل. تکامل نتیجه سی بر هیكل ناقص! طبیعت ازلدن بری چالیشیور. آنجق بوقدر یاپایلمش. او هیكل بورادیه گلش. کیم بیلیر داها نه یاپاجق!

ایشته سزه نظر سختك بر نمونه سی، بر نمونه کالی. او نظر سختک انسانی بویه تحلیل ایدیور، او بدیه قدرتی بویه کوریور. بونکله ده قالمایور. داها بر چوق اعتراضات وار. اونده کی مملر زائد کوریلیور. مسوده وجوددن فصله غلط اوله رق بیاضه کچیرلمش ایکی جزؤ ناقص دینیور. فقط غیری شوکه حکیم تکاملی وجودی بویه تحلیل ایدرکن، باشقه بری ده او هیكل ناقصك بر جزؤ غیر مکملی قارشیسندنه نلر دویور! مثلاً یاغی اله الالم. نظرک بری اونی ناقص، قییح کوریور؛ باق داها نلر سویلیور: آباق پارمقلری پارمق دکل. چونکه اونلره بر شی طوتولمایور. آباقده حقیله دورایلمك ایچون دیسهك، بیکیرک یکپاره طیرناغی داها اینی دوریور. باشقه حیوانلرک کذا...

ایشته بری آیاغی بویه تنقید ایدوب دوریرکن، بر دیکری ده (لوور) موزهنه کیدیور. فقط بو، حکیم تکاملی کبی دکل؛ بر صنعتکار، بر هیكلتراش، حسی بدیی صاحبی بر آدم! اوراده کی «وہنوس دومیلو» نك آياغك قارشیسندنه غشی اولیور. حال بوکه صنعتکاری غشی ایدن آباق، تکاملینك نظر تنقید ایله باقدینی او عضو ناقصك بر شکل متکاملی. شوخالده «وہنوس» ك کوزل آیاغی حسنك دکل، قیچك بر شکل متکاملی اولمق لازم کلیر. بوکا غایت کوزل دیمکدن زیاده، غایت چیرکین دیمك داها موافق اولمازمی؟

حسن بو آياغك نره سنده ؟ تكمل ايتمش دكل ، بلكه داهار برباد بر حاله كمش . چونكه حسن ايله قبحك جفافصلى قالموركه . پكى ، هرايكى نظر آره سنده كى بواختلاف نهدر ؟ نه بو رهيز ، نه بولخه تورشيسى ؟ ايشته عزيزم ، محاسن ومقدساته توجه ايدن نظر نرده همان همان بوكا بكزر . الله جمله مزه حق وحقيقى كورمك نصيب ايلسون . شمدي بو اولديمى يا ؟ قدرت فاطرمك تكرينه مظهر اولان او مخلوق مكرمى بويله بر تحليل وتقدير ايله مستخرميه چورمك انصافك ، قانون عقلك نره سنه صيغار ؟ ديمك كه انسان دكل يالكنز اسلامه ، قرآنه حتى يار جانه ، معشوقه جنانده بويله برنظر سخط ايله باقسه ، اونى بويله بر تحليل سقيمه تابع طوتسه اونك كافه محاسنى زائل اولور . اوموجود نه ايسه اونك نظر نده براعجوبه حالى اير . پكى ، بو اولديمى ؟ شبه يوق كه اولدى . ايشته هر شيه ، على الخصوص اسلامه قارشى وقوع بولان تعريضات ده بويله در . سقيم برعين سخطك تحليل غير معقولى اونى بام باشقه كورير ، كوستر . نعوذبالله . خاطر مه كلدى ده سويله يورم . مثلاً شرعك بعض احكامنه قارشى سرد ايديلن اعتراضات ده بوقيلدندر . مثلاً شرع شريف سارقك اللى كسيور . فقط نصل ؟ بر چوق قيود وشروط ايله . شرعى تأويل ايدجك دكلز يا . بك اعلا ايدور .

بو حكم قادرمى ديه جكز ؟ حاشا . ايشته يكرمى عصر ك مفاخر مدينه سى ! قطع يدى استيجان ايدن ، اسلامك بو حكمه قارشى باربار باعيران مدينلر ك معرفتى كوردك . احتراض اوغورنده عجبا قاچ مليون قول محو اولدى ؟ قاچ مليون انسان پارچه پارچه ايدلدى ؟ ارض وسپانك لسانى اولسه ده بوجايى تصوير ايتسه !! صيرمى كلدى ده سويله دم . يوقسه سويله يه جك دكل ايدم احكام اسلاميه نك فروعه قارشى وقوع بولان اعتراضلرده بوفيل هر زه لر در .

اللهك مرحمته تقابل ايدجك بر مرحمت اولمدينى كى اسلامدن اشفق بر دين ده يوقدر . اورته يه صلاح نامنه بر فكر چيقيور . بالآخره مليونلر له مفاسده سبب اوليور . اسلامه اعتراض ايدنلر ينه زيتون ياغى كى صويك اوسته چيقمق ايسته يورلر .

خلاصه كلام ، نتيجه مرام روحه عارض اولان علئى ازاله ايتمه لى . انسان عين سخط ايله باقه جق اولورسه اسلامدن دكل ، اولادندن ، معشوقه سندن ، جكر پارم سندن بيله صوغور . مثلاً بر مناسبتسر قادين كلير ، زوج ايله زوجه آراسنه القاي شقاق ايدر . بر

فته ايکي بويو يريني طوتار ، ديرلر . بوسورتله هاله يي تملدن ييقار ، کيدر . بويله در .
 بو بويله اولديني کي بوني تأييد ايده جک نامتاهي احوال وار . هر يرده اسلامه قارشي
 بر عداوت . صاعه باقسه ک بو ، صوله باقسه ک بو . اوکه باقسه ک بو ، آرقه يه باقسه ک
 بو . هر کس بو اعتقادات فاسده يه رواج ويروب طور مقده ! البته اسلامدن نفرت ايدرسک .
 بو غايت طبيعي برشي . يکي بونک ايچون نه ياپملي ؟ اسلامي سون ، اوکا نظر ايمان ومحبته
 باقان ، انصاف وادبي اولان ايي آدم لرله کوروشمه لي . بوله بيليرسه ک نه اعلي . چونکه
 بويله آدم لر عنقاي مغرب کي اولديلر ... حقيقه اسلامده نه مبارک آدم لر واردر که انسان
 اونلرک يوزينه باقدقه قلبي نور ايله دولار . بويله صلحا ، بويله کمل وار . اونلر کونش
 کي در .

— شيخ افندي تكيه سنده اوطورييور ، ندور وطياراته منتظر ... ديمه . بلکه اويله سي ده
 واردر . فقط بيم بحث ايتديکم اوقيلدن دکدر .

هذيان ايدييورسک ، اويله برشيخ کامل ، غارف واصل بول ، بنده کوله سي اوليم
 ايمانک نامتاهي اذواقي واردر . فقط سن طويمازسک . چونکه قپوسندن ايچري کيرمک
 نصيب اولمادي . اوسرايک ايچنده کي مزيناتي نصل کورم بيليرسک ؟ انسان برغسل آبدسقي
 آمله جنتده بر کوشکه صاحب اوله ماز .

زمانزده بو کي آدم لرک قحطي وار ياخود بز کوره ميورز . بويله دولتيليرک وجودي
 محض رحمتدر . بردانه سي بولسه قده تربيه نفس ايچون دامنه ياپيشسه ق . فقط اونه کيلر
 پک جوق ! متبصر اولوب شرلرينه قابيلماملی . اونلرک کيتديکي طريق ضلاله آديم آتماملی .
 بويچي ايسته ديکم کي تفصيل ايده مدم . نه ايسه . «مالايدرك كله لا يترك كله» ديه لم ده
 کچلم . کچن درسده جناب حقا و حدائق حقنده اداره کلام ايتمش ايدک . او قود يغمز
 آيت کریمه نك مال عاليسي شو ایدی : سزک الهکنز بردر ، علم ازلیسی محیط کلیات
 و جزئیاتدر . یعنی علمندن خارج هیچ برشي یوقدر .

ينه قرآن کریمک ديکر برسوره شریفه سنده (يعل ما بين ايديهم وما خلفهم) بويوريليور .
 جناب حقه کوره زمان فلان یوقدر . واستمرار وجودي آن دأمله افاده ايدييورلر .
 اونک ايچون محیط کلیات و جزئیاتدر . اللهم علمي سنک علمکه بکنزه من . سنک علمک

برمان و مکان قادر و لرینک خارجه حقیقه ماز . اولیه بر عالم وار که سنک زمانک ده ، مکانک ده اوراده طوی آثار . فلسفی ده دوشونولورسه بویه در . علم نقطه نظرندن ده حقیقت بودر . (ولا یحیطون بشی من علمه الا بما شاء) اللهک علمندن بزم ایچون برشی بیلیمک اجهالی یوقدر . بزا آنجق بیلدیرمسنی مراد ایتدیکی قدر بیلیرز . علممزنک محیطی نه قدر ایسه اودا اژه داخلنده دوزر . خارجه چیقامایز . سن ده موجودات ایچنده بر وجودسک . اجرام فلکیه یه باقسهک آ . هپسنه بر حد چیزمش . اودا اژه داخلنده دونوب وظیفه لری ته ایسه کال انتظام ایله ایفا ایدیورلر . مخلوقات مدرکه سنک ده شعوره مستند اولان ، یاخود اولیان حرکاتی ایچون ده برحد چیزمشدر .

پک اعلا بزبوعلممزنله عجا اللهک ذاتی حقنده بر معلومات ایدینه بیلیرمی ز ؟ ذاتاً بومنی عنهدر . الله اوقابلیتی بزم دماغمزه قویماش . (تفکروا فی آلاء الله ولا تفکروا فی ذات الله) ذات الوهیتک سر ادقات ازلیه سنک ماوراسنه تخطی یه امکان یوقدر . زیرا (لاتدرکه الابصار وهویدرک الابصار) بصرلر آنی ادرك ایتز ، فقط اوابصاری ادراک ایدر . (وهواللطیف الخیر) اوخیردر ، لطیفدر . اللهک ضدی یوقدر . اولمادینی ایچون کنه باری یه انفاذ نظر امکانی ده متفیدر . هرشی ضدیله منکشف اولور . الله ایسه بویه دکادر . اونک ضدی یوقدر .

بس نهانیها بضد پیدا شود

چونکه حق را نیست ضد پنهان بود

حضرت علی رضی الله عنه اقدمزه : توحیدک معشایی نه رر ؟ دیه صورمشلر . جواباً دیمش که :

— قلبکه ذات الوهیت حقنده نه خطور ایدرسه ، نه کبی بر فکر کایرسه الله اونک غیریدر . سن ذات الوهیت حقنده نه کبی بر فکر توهم ، یاخود ذات الوهیتی کندی حالانک قیاندن بر حالنده تصور ایدرسهک الله بونک ماوراسنده در . سنک کافه تصوراتک مخلوقدر .

ایشته عبد صادقک ، مؤمن موحدک یا به جنی بوندن عبارتدر . روحاً یوکسلوب ده انوار ذاتک تجلیاتنه استعداد پیدا ایدرسه دائرة نظری توسع ایلر . باشقه شیر اولور . فقط یینه محدوددر .

بر آدم خالق تعالیٰ حضرت تیرینی دوستوندیکی صرده ذات باری یی مخلوقات و محدثان دن بر شیه تشبیه ایدرسه مشبهه زمره خاسر مسنک افرادی میانسه کیرمش اولور ، فکر باری خصوصنده عدم صرفه قائل اولورسه ، معطلهیه التحاق ایدر . قلندرلردن برینک دیدیکی کبی الله بو دکل ، شو دکل ، یرده دکل ، کوکده دکل ... شونی یوق دیده ایشک ایچندن چیقی ویر ... دیه رک کافر بالله اولور . فقط بر خالق واردر ، بن اونی ادراکدان عاجزم دیرسه ، اوزمان مؤمن حقیقی اولور .

کل ما خطر ربالك فالله غیر ذلک

حضرت مولانا دیورکه : قلبکله کلن دکل ، صورت اعتباریله قلبکله کلن نه ایسه الله اودره

هرچه اندیشی پذیرای فناست آنکه در اندیشه ناید آن خداست

بشر بونی دوشونه من . کنه باری یه عقل ایردیره من فقط صوکره عرفاء ، مجاهدین باشقه درلو سویله دیورلر . انجاق بوراده کی رؤیت ده بزم بیلدیکمز کی رؤیت دکلدرد (مارأیت شیئاً الا رأیت الله قبله - یاخود - الا رأیت الله فیهِ) بن هیسچ برشی کوردم . الا اوندن اول یاخود اوندن اللهم کوردم دیورلر . الله هر شیدن منزله و مبرادر . یوقاریده سویلدیکمز کبی هر شی ضدیله منکشف اولور . اللهم مخلوقات ایچنده ضدی اولمادینی ایچون بز ذات الوهیتک کنهنی اصلاً بیله میز . آنادن دوغمه کورک الوانه قارش حالی ، وضعیقی نه ایسه عقل کوزینک کنه باری یه قارش حالی ، وضعیقی ده اودر . اونک ایچون کنه باریدن بحث ایتمک هیسچ بر فائده ویرمن .

تحفدر . براعمی وارمش . «قرمزی دیننجه آغزم اکشیلک دیور .» دیرمش !

فقط ذات باری حقنده بر چوق شیر سویله مشلر . جوهر عالمدن خارج و متعالی بر وجود . سویله بن سوزلرک بریسی بو . دیکری جوهر عالمده مندمج بر وجود . بونده محذور عظیم واردر . صوکره فلمنکلی بر یهودی فیلسوفده (جناب حقه طبیعت طابعه ، مکنوناتهده طبیعت مطبوعه) دیور واقیلرده روح عالم دیورلر ایدی . فقط کافه مسالک مبدأ وحدت کائنات دیمک ایسته یور . صوکره بو انتزاعده اوله بیلور دیورلر . بو بحث مهمه دائر خیلی سوزلر وار . انشاالله الرحمن کله جک درس سویلرلر الله الفاتحه .